

Nr 882

Av herr Heckscher m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 188, med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 721 i Första kammaren)

Under en lång följd av år har i vårt land det totala skattetrycket successivt skärpts. Denna skattehöjning har tillkommit på två olika sätt. Den fortgående inflationen har oavbrutet skärpt den direkta skatten, särskilt för de lägre och mellanstora inkomsterna, utan att några förändringar i skatteskalorna vidtagits. Härigenom har samhället automatiskt och på ett sätt som för den enskilde medborgaren är svårt att genomskåda tillgodogjort sig en allt större del av det samlade produktionsresultatet inom landet. Vid sidan av denna för arbetsvilja, deklarationsmoral och sparvilja farliga skatte-skärpning har regeringen genom höjda punktskatter och framför allt genom införande av en fyraprocentig omsättningsskatt lagt ytterligare bördor på skattebetalarna. Den totala beskattningen har genom dessa åtgärder medfört inkomster för staten av sådan storlek att dessa i sin tur drivit de allmänna utgifterna i höjden.

Alltför höga statsutgifter och skatteinkomster leder ofrånkomligen till störningar i samhällsekonomin. Det gångna decenniets fortgående försämring av penningvärdet, det otillräckliga personliga sparandet med därav följande brist på riskvilligt kapital, de undan för undan stigande kostnaderna för näringslivet är till stor del betingade av de höga statsutgifterna.

För vår del har vi varje år framlagt förslag, som — om de följts — kunnat hejda takten i utgiftsstegringen och därmed berett utrymme för olika former av skattesänkningar. Våra förslag till lägre skatter har omfattat hela skatteområdet, både de direkta skatterna och de indirekta, både företagsbeskattningen och beskattningen av fysiska personer. Tidigare i år föreslog vi sålunda att man genom besparingar på driftbudgeten skulle möjliggöra ett höjt statligt ortsavdrag, ett höjt kommunalt ortsavdrag utan utdebiteringsökningar, ett särskilt ortsavdrag för pensionärer både vid statlig och kommunal beskattning samt en skatterabatt för varje skattebetalare på 10 procent av den statliga inkomstskatten. Med samma utgångspunkt — återhållsamhet med det allmännas utgifter — angav vi målsättningen för en skattereform som skulle göra skatten proportionell för flertalet skattebetalare och ge alla sänkta marginalsatser. I viss utsträckning synes våra för-
1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1961. 4 saml. Nr 882*

slag ha påverkat regeringen när den nu föreslagit en omfördelning av skattebördan mellan direkt och indirekt skatt och i samband därmed en låt vara relativt obetydlig skattesänkning.

Vad särskilt beträffar omsättningsskatten må följande framhållas. Vi har nu förts in i ett skatteläge där kraven på sänkning av bl. a. de höga marginalskatterna är så starka att de invändningar som kan riktas mot en ökad varubeskattning i form av omsättningsskatt får vika. Genom att förskjuta tyngdpunkten i riktning mot indirekt beskattning kan nämligen en omedelbar sänkning av de direkta skatterna åstadkommas. En sådan skatteomfördelning genomförd i samband med en sänkning av det samlade skattetrycket ökar den enskilde medborgarens ekonomiska handlingsfrihet. Härigenom uppmuntras även enskilt sparande, och inflationstendensen i samhället motverkas. Klart är också, att omsättningsskatten vid vikande konjunkturer snabbt bör sänkas, något som icke torde erbjuda tekniska svårigheter. Å andra sidan har den allmänna omsättningsskatten betydande olägenheter. Den träffar i regel särskilt kraftigt familjer med växande barn och små inkomster. Dessutom belastar omsättningsskatten, sådan den är utformad i Sverige, både direkt och indirekt företagets produktionsverksamhet. Det finns risk för att den förvandlas till en kostnad i produktionen, och att den inflationshämmande effekten sålunda utplånas eller rentav övergår i sin motsats. Under sådana omständigheter är det särskilt angeläget både att omsättningsskatten motväges genom tillräcklig sänkning av den direkta skatten på små familjeinkomster, och att belastning på företagets produktionskostnader i största möjliga utsträckning undvikas.

I proposition nr 188 föreslås att det totala skattetrycket skall lättas med 55 milj. kronor. Därtill kommer den förordade höjningen av barnbidragen med 175 milj. kronor och det av omshöjningen föranledda nya indextillägget till folkpensionärerna motsvarande 40 milj. kronor.

Den egentliga skattelättnaden motsvarar ett belopp av 1 095 milj. kronor, varemot emellertid svarar skattehöjningar om 1 040 milj. kronor. Det är i hög grad anmärkningsvärt, att regeringen lagt fram ett så omfattande skatteomfördelningsförslag utan att annat än i förbigående presentera några prognoser rörande budgetutvecklingen för löpande budgetår och för det närmast kommande. Såvitt vi känner till är det första gången som en uraktlåtenhet av denna art förekommit i svensk riksdag.

Enligt vår mening är denna regeringens skattesänkning, bl. a. mot bakgrunden av den kraftiga och snabba uppgången av statsinkomsterna under innevarande budgetår, helt otillräcklig. Att finansministern stannat vid en så blygsam minskning av skatterna synes närmast bottna i önskemålet att med skattemedel kunna täcka ej blott statens driftutgifter utan även dess kapitalutgifter. Finansministern använder totalbalanseringen som ett konjunkturpolitiskt medel och skaffar sig därigenom ett motiv för att uttaga högre skatter än som motiveras av de löpande kostnaderna för det allmännas

verksamhet. För vår del har vi aldrig godtagit principen om att budgeten skulle vara totalbalanserad. En totalbalansering, som i sig innebär en kraftig överbalansering av driftbudgeten, driver upp statsutgifterna och frestar till ständigt nya utgifter. Den innebär också ett tvångssparande med utnyttjande av skattemedel. Genom att staten i skatter tar ut medel för sina investeringar tvingar den medborgarna att lämna bidrag till ett statligt sparande men försämrar i motsvarande mån för den enskilde inkomsttagaren att öka sitt personliga frivilliga sparande. Det finns bland de demokratiska länderna inget erfarenhetsmässigt stöd för uppfattningen att det totala sparandet i samhället skulle öka genom att staten tvingar fram ett obligatoriskt sparande. Däremot visar erfarenheterna inte minst i vårt land att den rika tillgång på penningmedel som staten erhåller vid en överbalansering av driftbudgeten leder till ökade statsutgifter som i sin tur har menlig inverkan på samhällsekonomin. Det frivilliga sparandet är därför enligt vår uppfattning långt överlägset varje form av tvångssparande. Detta är icke endast uttryck för en ideologisk värdering. Ett omfattande frivilligt sparande ger ökade möjligheter att bevara penningvärdet och skapar underlag för en betydande sänkning av det totala skattetrycket.

För innevarande år kan — om hänsyn icke toges till de nu framlagda skatteförslagen — inkomsterna på driftbudgeten beräknas överstiga utgifterna med mer än en miljard kronor, vilket bör jämföras med det i riksstaten för 1961/62 upptagna bokföringsmässiga överskottet om 719 milj. kronor. Rent budgetmässigt finnes sålunda utrymme för väsentligt större skattelättnader än regeringen föreslagit. Omsorgen om penningvärdet manar emellertid till viss försiktighet när det gäller att genomföra allmänna skattelättnader som icke kan grundas på motsvarande minskning i det allmännas utgifter. Konjunkturbilden är oenhetlig. Vissa delar av vårt näringsliv har alltjämt förhållandevis goda konjunkturer. De möter emellertid en allt hårdare internationell konkurrens, som när det gäller järn- och stålindustrien medför att priserna är pressade. Betydande delar av den för vår export viktiga skogsindustrien har svåra avsättningsproblem, vilka sannolikt kommer att leda till vissa driftsinskränkningar under vintersäsongen.

Två osäkra faktorer kan ytterligare nämnas. De kommande förhandlingarna om anslutning till EEC innefattar flera frågetecken. Ännu har icke regeringen utformat sin ansökan om association till den europeiska ekonomiska gemenskapen, och stor osäkerhet föreligger om det mottagande denna ansökan får och om innebörden av de förhandlingar som kommer att inledas. Även om de formella resultaten av kommande förhandlingar låter vänta på sig ytterligare något år påverkas likväl redan nu företagens handlande av utvecklingen inom den europeiska marknaden i vad avser exempelvis investeringar, produktionsinriktning och lokalisering av nya företagsenheter. Även de nu inledda löneförhandlingarna utgör ett osäkerhetsmoment. Resulterar dessa i löneökningar som överstiger den samtidigt ök-

ningen i produktiviteten inbygges ytterligare en inflationsfaktor i samhälls-ekonomien.

Den skattesänkning som det finns statsfinansiellt utrymme för bör bedömas mot denna bakgrund. Redan nu bör vissa lättnader utöver dem regeringen föreslagit kunna genomföras utan att man därför behöver riskera några samhällsekonomiska olägenheter. Skattelättnaderna bör då i huvudsak inriktas på områden som snarare förstärker den ekonomiska stabiliteten och bildar underlag för kommande skattesänkningar.

Det är härvid angeläget att man kopplar samman skattelättnader med omedelbart verkande sparstimulerande åtgärder. Sådana åtgärder blir mest effektiva om den skattskyldige får göra avdrag för sparat belopp. För deklaranten framstår det som särskilt värdefullt att i deklarationen få göra avdrag som minskar den slutliga skatten. En sådan avdragsrätt torde med hänsyn till det utbredda skattetänkandet av psykologiska skäl få tillmätas till och med större betydelse än vad den inbesparade skatteutgiften i och för sig skulle motivera. En dylik premiering av sparandet blir härigenom produktionsfrämjande. Genom att öka sina inkomster — och därmed även förbättra sina sparmöjligheter — kan den skattskyldige själv förskaffa sig en större förmån.

Vi framlägger i det följande förslag avsedda att stimulera det personliga sparandet, att öka den personliga arbetsinsatsen och att för framtiden bereda större samhällsekonomiskt utrymme för ytterligare skattelättnader.

Bostadssparande

Den som under något av åren från och med 1962 till och med 1967 — alltså under en sexårsperiod — sätter in pengar på ett särskilt bostadskonto bör få dra av det sparade beloppet i sin deklaration. Som högsta belopp under perioden föreslår vi 6 000 kronor för ensamstående och sammanlagt 12 000 kronor för äkta makar. De insatta medlen skall vara avsedda för förvärv av eget hem eller för att betala insats i bostadsrättsförening. Att ägaren använder en del av fastigheten för yrkesverksamhet bör inte utgöra något hinder och inte heller den omständigheten att bostaden är uppförd på en jordbruksfastighet. Om pengarna tas ut från banken utan att användas för bostadsändamål, skall de tas upp till beskattning.

Den som har eget hem och på sina lån gör större amorteringar än »normala» skall få dra av överskjutande belopp, dock maximalt 700 kr. För skattskyldig som har hemmavarande barn under 16 år föreslår vi att maximum skall höjas med 200 kr. per barn. Såsom »normal» amortering bör kunna betraktas ett belopp motsvarande 1½ % av taxeringsvärdet.

Utbildningssparande

Den som för eget barns räkning sätter in nysparade medel på ett utbildningskonto bör få dra av beloppet i sin deklaration. Maximum skall vara

1 200 kr. om året och sammanlagt på utbildningskontot 18 000 kr., exklusive upplupna räntor. Utbildningskontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år. Insättningen skall vara spärrad i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år. Har någon tagit ut medel från utbildningskontot, bör fortsatt skattefri avsättning inte få ske liksom inte heller efter det barnet fyllt 20 år. De insatta medlen bör vara fria från gåvoskatt.

Belopp som uttas från utbildningskonto och alltså varit stående under lång tid bör inte tas upp som skattepliktig inkomst. Sedan barnet fyllt 21 år bör det ha rätt att ta ut medel även om dessa inte stått inne i 7 år.

Aktiesparande

Inkomst av kapital är för närvarande fri från skatt intill ett belopp av 400 kr. för ensamstående och 800 kr. för äkta makar. Då vi finner det särskilt angeläget att stimulera till riskvilligt sparande och då vi vidare vill främja en spridning av ägandet bl. a. i form av aktieförvärv, förordar vi att avdraget skall kunna höjas med 200 resp. 400 kr., i den mån kapitalavkastningen till motsvarande belopp utgör utdelning av aktier eller av andelar i ekonomisk förening.

»Kapitalavdrag» på avkastning av egen rörelse m. m.

Någon principiell skillnad föreligger icke mellan den avkastning som erhålles av insatta medel och aktieinnehav och den avkastning som erhålles av rörelse — exempelvis ett jordbruk — vari en person investerat sitt sparkapital. En del av rörelsens avkastning kan hänföras till den personliga arbetsinsatsen medan en annan del härrör från det insatta kapitalet. Vi föreslår därför att en person som insatt sitt sparkapital i jordbruk, annan fastighet eller rörelse skall erhålla samma skatteförmån som om han haft inkomst av kapital.

Skatt på bensin och motorbrännolja

Den av regeringen förordade höjningen av bensin- och brännoljeskatten har endast motiverats med att det icke bör ifrågakomma att motorbränslena »förbilligas relativt» i förhållande till den varubeskattade konsumtionen. Det förhållandet att prisnivån allmänt höjes genom den ökade omsättningskatten kan dock icke åberopas som skäl för en höjning av skattenivån för motorbränslena. Det finns icke någon en gång för alla fastlagd relation mellan skatten på konsumtionsvaror och på motorbränslen. Så länge beskattningen av bensin och motorbrännolja fortfarande i sin helhet sker i särskild ordning vid sidan av den allmänna varuskatten, bör dess storlek bestämmas med hänsyn till vad det ordinarie vägbyggnadsprogrammet fordrar. I den mån vägväsendets utrustning ytterligare bör intensifieras och detta kan ske inom ramen för en samhällsekonomisk och statsfinansiell balans, kan visserligen en ökning av de särskilda inkomsterna härför över-

1* — *Bihang till Riksdagens protokoll 1961. 4 saml. Nr 882*

vägas. Detsamma gäller om man för framtiden vill säkra ekonomiskt utrymme för en eventuell omläggning till högertrafik. Någon diskussion om behov av ytterligare medel för vägar eller för bilismens andra egna ändamål föres emellertid ej i propositionen. För vår del anser vi det redan av denna anledning uteslutet att godtaga den förordade skattehöjningen.

Därutöver tillkommer att en ökad bensin- och brännolja-skatt mycket snabbt slår igenom i ökade kostnader — och därigenom i högre varupriser — för alla de företagare och enskilda som i sin rörelse eller förvärvsverksamhet utnyttjar bil eller traktor. Särskilt hårt träffas landsbyggdens befolkning, framför allt i de glesbebyggda trakterna, där bilen ofta är nödvändig för arbetstagaren för färd till arbetet och för invånarna i allmänhet för att nå närmaste tätort.

Vi avstyrker alltså den av regeringen föreslagna höjningen av skatt på bensin och brännolja.

Skatten för lägre inkomsttagare

Den förhöjning av ortsavdragen och omläggning av skatteskalorna som förordas i proposition nr 188 innebär icke en sänkning av skattebördan för alla inkomsttagare om man tar hänsyn även till omsättningsskattens höjning. De siffror som presenterades i pressen då propositionen avlämnades och som torde emanera från finansdepartementet är direkt vilseledande. De grundar sig i vad avser omsättningsskatten på en omsbelagd konsumtion motsvarande 70 % av det som återstår sedan årsinkomsten minskats med direkta skatter och avgifter. Man bortser sålunda från att även investeringar är omsbelagda. Ej heller har hänsyn tagits till de kostnadsökningar som föranledes av de högre bensin- och brännolja-skatterna. Efter hand slår naturligtvis dessa kostnadsökningar igenom på varor och i hyrorna. Omsättningsskattehöjningen beräknas vidare efter 2 i stället för 2,2 %. Slutligen avser siffrorna ortsgrupp III där ortsavdragshöjningen blir störst. Går man emellertid till ortsgrupp V blir omshöjningen — även räknad på blott 70 % — större än inkomstskattelättnaden för gifta utan barn i inkomstlägen strax under 10 000 kr. och upp till ca 18 000 kr. Den metod varigenom man enklast når en relativt god effekt främst för låga inkomster är en höjning av ortsavdragen. Denna ger en jämnare och rättvisare fördelning av skattebördan mellan olika inkomstkikt. Vi förordar därför att ortsavdragen utöver vad regeringen föreslagit höjes med 200 kr. för äkta makar och för ensamstående med 100 kr.

En sådan höjning leder för helt budgetår till ett skattebortfall för staten om 65 milj. kr. och för kommunerna på 70 milj. kr.

Höjda ortsavdrag påverkar som sagt icke endast statens inkomster utan även kommunernas. Om inga andra åtgärder vidtages och kommunernas utgifter blir oförändrade betyder den av regeringen förordade ortsavdragshöjningen likaväl som den av oss föreslagna ytterligare höjningen att kom-

munerna tvingas omfördela skattebördan genom höjd utdebitering. Genom ortsavdragets konstruktion kommer vid en ökad utdebitering de högre inkomsttagarna att få bära en större börda av de kommunala utgifterna. Frågan om hur ortsavdragshöjningens verkningar skall kunna utjämnas för kommunernas del löses icke i den förevarande propositionen. Enligt vår uppfattning bör främst prövas möjligheten att från kommunerna till staten lyfta över kostnaderna för sådan verksamhet som till sin omfattning och inriktning de facto bestämmes genom statliga beslut.

För vår del har vi redan tidigare föreslagit att alla kostnader för invalidpensioneringen och lärarlöner inom det obligatoriska skolväsendet skall övertagas av staten. Möjligheterna att till staten överflytta kostnaderna även för andra områden bör skyndsamt prövas.

I tidigare motioner till årets riksdag har vi även framlagt förslag om viss extra höjning av ortsavdraget för personer som uppbär folkpension eller invalidpension.

Vi anser att starka skäl talar för en förbättring av folkpensionärernas fasta ortsavdrag. För närvarande är den vars inkomst helt eller till huvudsaklig del utgöres av folkpension berättigad till ett extra avdrag utöver ortsavdraget på högst 3 000 kronor och undgår därigenom skatt. I den mån han skaffar sig inkomst utöver ett ganska obetydligt bottenbelopp, minskas emellertid det extra avdraget, vilket betyder att den beskattningsbara inkomsten stiger snabbare än årsinkomsten. Eftersom inkomstprövad del av folkpensionen, t. ex. kommunalt bostadstillägg, samtidigt reduceras, blir folkpensionärens behållning av extrainkomsten ofta ytterst obetydlig, vilket leder till att folkpensionärer ofta betages lusten att skaffa sig extra inkomster. Denna effekt finner vi högst olycklig. Det är vidare så att personer som lämnat sin aktiva verksamhet har ett starkt behov av en sysselsättning som de kan ägna sitt intresse. En dylik naturlig strävan bör inte av statsmakterna motverkas. Vi vill föreslå, att ortsavdraget för ålders- och invalidpensionärer fastställles till 3 600 kronor för ensamstående pensionär, 6 000 kronor för äkta makar varav en är pensionär och 7 200 kronor för makar som båda är pensionärer.

Viss utredning beträffande övre Norrland

Genom att dyrortsgrupperingen vid beskattningen slopas har regeringen tillmötesgått ett av oss senast på våren detta år framfört förslag härom. I den föreslagna avvecklingen har emellertid icke någon som helst hänsyn tagits till de av oss i tidigare sammanhang påvisade speciella kostnadsförhållanden som råder i övre Norrland. Det är också att märka att kommunerna där i stor utsträckning tillhör ortsgrupp V där verkningarna av ortsavdragets höjning är minst. Det är enligt vår mening angeläget att även detta problem erhåller en tillfredsställande lösning. Här kommer emellertid en mängd olika omständigheter in i bilden, såsom frågan om beskattnings-

föremålets fördelning mellan kommunerna, om kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna, om den allmänna skatteutjämningen m. m. Vi föreslår därför att Kungl. Maj:t måtte snarast förelägga riksdagen förslag om en lösning av de problem som sammanhänger med de högre levnadskostnaderna i övre Norrland.

Utjämning av progressiviteten

Sedan många år har vi lagt fram förslag till skatteskalor avsedda att både minska progressionen och få fram en jämnare och mellan olika inkomstskikt rättvisare skatteprogression samt uttalat oss för en väsentlig vidgning av det proportionella skiktet. De föreslagna förändringarna i skatteskalorna innebär ett visst tillmötesgående av våra önskemål men är i väsentliga avseenden dock otillfredsställande. Regeringens förslag innefattar för gifta en skattesänkning då inkomsten ligger mellan ungefär 15 000 och 30 000 kr. Det proportionella skiktet utsträcker för dessa till 12 000 kronor beskattningsbar inkomst mot nu 8 000 kronor, motsvarande årsinkomster på ca 20 000 kronor resp. 15 000 kronor. Från och med en verklig inkomst om 30 000 kronor är skattesatserna enligt propositionen exakt desamma som nu. Detta betyder att inkomster mellan 15 000 och 30 000 kr. belastas med lägre marginalskatt än nu men att progressionen blir hårdare än nu. Den s. k. puckeln i skatteskalen är icke avhyvlad. Den har endast skjutits framåt några tusen kronor och därifrån blivit brantare.

För att lindra progressionsskärpningen framlägger vi i detta sammanhang förslag till ny skatteskala. Denna är inriktad på att lindra skattebördan för gifta. En väsentlig fördel i den av oss föreslagna skatteskalan är att gränsen för tudelningsprincipens tillämpning väsentligt höjes. Gränsen går enligt propositionen vid ca 25 000 kronors årsinkomst. Enligt vår skala skulle ingående av äktenskap inte i något fall kunna föranleda en skärpning av makarnas sammanlagda beskattning förrän vid familjeinkomster överstigande 40 000 kronor.

Förvärvsarbete för mödrar

De nuvarande reglerna om förvärvsavdrag för gifta kvinnor är för ett stort antal kvinnor otillfredsställande. Detta gäller i stor utsträckning de kvinnor som underkastat sig speciell utbildning. Denna utbildning har de ofta skaffat sig med betydande kostnader för sig själva men också ofta med betydande kostnader för samhället. Det kan icke ligga i samhällets intresse att dessa kvinnor på grund av en för hård beskattning avstår från förvärvsarbete och därmed förenad inkomst. Utöver den lättnad i skatteprogressionen vi ovan förordat föreslår vi därför, att förvärvsavdraget för gift kvinna med barn skall utan prövning kunna utgå med maximalt 3 000 kronor mot nu 2 000. Kan hustrun emellertid styrka, att hennes verkliga

kostnader för barnens omhänderthavande varit högre än 3 000 kronor, bör hon få avdrag härför intill ett belopp motsvarande 20 % av inkomsten.

Genomföres en sådan förbättring för yrkesarbetande gift kvinna bör också en omprövning ske av beskattningen i äktenskap där s. k. faktisk samtaxering förekommer, d. v. s. där hustrun icke har inkomst av egen förvärvsverksamhet utan biträder mannen i dennes yrkesverksamhet. De förvärvskällor det gäller är jordbruk och rörelse. Vi föreslår här att gift man som har inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, där hustrun deltar i mannens förvärvsverksamhet och har minderåriga barn, skall erhålla avdrag för verkliga, styrkta kostnader för barnens omhänderthavande, dock högst med 20 % av det värde vartill hustruns arbete uppskattas och högst 3 000 kronor. Samma bör gälla hustru som har inkomst av jordbruksfastighet.

Eftersom förvärvsavdraget enligt vår mening är ett rent omkostnadsavdrag, bör man i detta sammanhang även beakta mödrar som är ogifta, änkor eller fränskilda. Då emellertid avdraget för dessa kategorier sker i form av förhöjt Ortsavdrag, synes en närmare prövning böra ske rörande sättet att åstadkomma förbättrade avdragsmöjligheter. Vi förordar utredning i detta avseende.

Vi vill i detta sammanhang beröra även en annan olägenhet. För närvarande erhåller ensam barnförsörjare Ortsavdrag såsom för gift och beskattas enligt skalan för gift skattskyldig. När barnet fyller 16 år inträder en plötslig och mycket kännbar försämring. De tidigare skatteförmånerna liksom barnbidraget faller bort. För att få övergången mjukare för dessa skattskyldiga föreslår vi, att de skall beskattas enligt den för gifta gällande skalan intill dess barnet fyllt 19 år, såvitt barnet icke påföres egen skatt för beskattningsåret. Härigenom bereder man också ökade möjligheter för de ensamma barnförsörjarnas barn att efter 16 års ålder fortsätta påbörjade studier eller yrkesutbildning.

Varuskatt å investeringar m. m.

Vi framhöll redan i samband med omsättningsskattens införande att det icke kunde anses rationellt att såsom objekt för en allmän omsättningsskatt ha investeringsvaror och att alltså i samma skatteform lägga in skatt på investeringar och på konsumtion. Till den del omsättningsskatten träffar investeringar är den i realiteten en investeringsskatt. För att en sådan skall kunna ha någon konjunkturpolitisk effekt är det emellertid nödvändigt att den är tidsbegränsad. En permanent investeringsskatt har icke någon sådan effekt. Den medräknas endast i företagets kalkyler och torde inte på längre sikt påverka företagets dispositioner. När omsättningsskatten nu höjes är det än mer angeläget att den allmänna skatteberedningen snarast i samband med sin behandling av den indirekta beskattningen tar upp frågan om investeringarnas undantagande från omsättningsskatteplikt.

Varuskatten drabbar emellertid icke endast företagens egentliga investeringar utan även dess tillverkningsomkostnader. Enligt vedertagen uppfattning skall visserligen varor som förbrukas i produktionsprocessen rubriceras varken som konsumtion eller investeringsvaror och därför vara undantagna från varuskatt. Det är emellertid svårt att upprätthålla gränserna mellan företagens tillverkningsomkostnader, deras normala konsumtion och deras investeringar. Varuskatteförordningens utformning har också på denna punkt föranlett åtskilliga tolkningssvårigheter. Riksskattenämnden har tolkat författningsbestämmelserna mycket restriktivt och uppdragit en gräns som icke sammanfaller med gängse teknisk eller företagsekonomisk uppfattning. Vi har tidigare i år yrkat, att Kungl. Maj:t skulle verkställa en utredning i syfte att från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt undanta varor som hänföres till företags tillverkningsomkostnader.

Angelägenheten av en sådan utredning ökar nu i samband med höjningen av varuskatten. Om företagens förbrukningsartiklar undantages från varuskatteplikt, skulle detta medföra betydande lättnader för alla typer av företag från de mindre hantverkarna och jordbrukarna upp till storindustrin. Särskilt jordbrukare och andra mindre företagare har ofta svårt att på den slutliga konsumenten övervältra den skatt som han tvingas betala för sina förbrukningsverktyg, förbrukningsmaterial och tillsatsmaterial. Vi förordar sålunda att en dylik utredning snarast företages och att förslag om undantag från varuskatt för företagens tillverkningsomkostnader förelägges instundande vårriksdag.

Skattelättnadernas storlek

Som inledningsvis angivits innebär regeringens förslag egentliga skattesänkningar på 55 milj. kronor för helt budgetår. Den av oss förordade sänkningen av skatterna går betydligt utöver regeringens förslag. För helt budgetår motsvarar vår skattesänkning ett inkomstbortfall för staten på 610 milj. kr. varav 140 milj. kr. avser vårt avslag på regeringens förslag att höja skatten på bensin och brännolja, 170 milj. kr. våra förslag om höjning av ortsavdragen med 200 kr. för gifta och 100 kr. för ensamstående jämte en särskild höjning för ålders- och invalidpensionärer, 200 milj. kr. den av oss föreslagna ytterligare sänkningen av den statliga inkomstskatten samt 100 milj. kr. sloandet av omsättningsskatten på industriens förbrukningsvaror.

Relativt snart kommer vidare våra sparfrämjande åtgärder och höjningen av gift kvinnas förvärvsavdrag att påverka budgeten. Vad de förra angår är det givetvis svårt att beräkna deras inverkan på budgeten. Å andra sidan skulle ett inkomstbortfall för statens del efter några år på 50 à 100 milj. kr., vilket belopp ej synes orealistiskt, motsvaras av ett betydande och betydelsefullt nysparande.

Det bör framhållas, att de av oss förordade skattesänkningarna icke med samma belopp kan beräknas minska statsinkomsterna annat än på mycket kort sikt. Hänsyn måste nämligen tagas till skattesänkningens och framför allt de sparfrämjande åtgärdernas förmåga att efter viss tid påskynda inkomsthöjningens takt. Inkomstbortfallet för staten blir därför på längre sikt mindre än det beräknade i synnerhet som de nu föreslagna skattesänkningarna enligt vår mening endast bör utgöra ett led i en planering för fortsatta skattelättnader vilket ger dem en speciell psykologisk verkningskraft.

För innevarande budgetår är genomslaget av skattesänkningarna i den statliga budgeten betydligt mindre. Våra förslag torde sålunda för denna tid, bl. a. av uppbördstekniska skäl, minska statens inkomster med endast omkring 105 milj. kr.

Även om fullt utrymme finnes i budgeten för våra skattesänkningar, är det av betydelse att det av dem föranledda inkomstbortfallet motväges av besparingar på utgiftssidan. För vår del redovisade vi redan under den gångna våren ett budgetalternativ avseende innevarande budgetår som innefattade begränsningar av statsutgifterna å driftbudgeten med netto 470 milj. kr. för helt budgetår. Möjligheterna att under nu löpande budgetår aktualisera dessa besparingar är emellertid i praktiken begränsade. Genom direktiv från Kungl. Maj:t till de statliga myndigheterna om sträng återhållsamhet med både drift- och kapitalutgifterna bör man likväl kunna nå en viss besparingseffekt. Till den del skattesänkningarna under innevarande budgetår icke kan täckas av besparingar får det tillgängliga budgetöverskottet tagas i anspråk, vilket med hänsyn till överskottets förväntade storlek icke bör ingiva några samhällsekonomiska betänkligheter. För nästa budgetår ämnar vi på sedvanligt sätt återkomma med ett främst i besparingar underbyggt budgetalternativ.

Vi åberopar det anförda och hemställer,

att riksdagen måtte

1) besluta att stimulera till ökat personligt sparande genom att medge skattelättnader vid följande sparformer, nämligen

bostadssparande,

utbildningssparande,

aktiesparande samt

sparande i form av extra amorteringar å egnahemslån eller lån avseende lägenhet som innehaves med bostadsrätt, ävensom att komplettera rätten till s. k. kapitalavdrag med motsvarande rätt till avdrag från avkastning av jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse,

samt på grund härav antaga följande

a) **Förslag**

till

förordning om bostadssparande

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som under ett eller flera av åren 1962—1967 insätter medel i bank eller annan penninginrättning å särskilt konto för bostadsanskaffning (bostadskonto) må åtnjuta uppskov med taxering till kommunal och statlig inkomstskatt för vad sålunda insatts efter vad nedan sägs.

2 §.

Uppskov enligt 1 § må äga rum för ett belopp av tillhopa högst 6 000 kronor under nämnda period, dock att för äkta makar beloppet må utgöra sammanlagt 12 000 kronor.

3 §.

Å bostadskonto insatta medel skola vara avsedda för förvärv av eget hem eller för gäldande av insats i bostadsrättsförening. Den omständigheten att bostaden är förenad med utrymme för ägarens yrkesverksamhet skall ej utgöra hinder för uppskov, som i 1 § sägs, under förutsättning att bostadsändamålet prövas vara det väsentliga, ej heller den omständigheten att bostaden är uppförd å jordbruksfastighet.

4 §.

Belopp, för vilket uppskov med taxeringen erhållits, skall upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet för det beskattningsår, då uttag från bostadskonto sker, såvida icke de uttagna medlen under beskattningsåret använts för ändamål som i 3 § sägs, i vilket fall skattebefrielse skall äga rum.

Å bostadskonto insatta medel, som icke uttagits före utgången av år 1972, skola upptagas till beskattning vid 1973 års taxering.

5 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på bostadskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under nästföregående kalenderår verkställd insättning å bostadskonto eller utbetalning från sådant konto.

6 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1962.

b) Förslag

till

förordning om utbildningsparande

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Den som för eget barns räkning i bank eller annan penninginrättning insätter medel å särskilt konto (utbildningskonto) utan att förbehålla sig rätt att däröver förfoga må vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt åtnjuta avdrag för vad sålunda insatts enligt vad nedan sägs.

Avdrag medgives endast i den mån det insatta beloppet svarar mot en ökning under beskattningsåret av insättarens sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel. Beträffande äkta makar skall dylik ökning föreligga för makarna tillhopa.

2 §.

För varje barn må blott upprättas ett utbildningskonto. Kontot skall vara upprättat innan barnet fyllt 12 år.

3 §.

Insättning å utbildningskonto må uppgå till högst 1 200 kronor för år. Sammanlagt må insättningarna uppgå till högst 18 000 kronor.

Därest uttag å utbildningskonto skett, må insättning ej vidare förekomma. Ej heller må insättning ske efter det barnet fyllt 20 år.

Gottskrivning av å utbildningskonto upplupen ränta skall icke anses som insättning å kontot enligt denna förordning.

4 §.

Insättning å utbildningskonto skall vara bunden i minst 7 år och minst intill dess barnet fyllt 16 år.

5 §.

Uppkommer fråga om bestämmande av gåvoskatt för barnet, skall å utbildningskonto insatt belopp icke medräknas.

6 §.

Oavsett vad i 4 § sagts, må insatta medel fritt uttagas från utbildningskonto efter det barnet fyllt 21 år. Så vare ock fallet om barnet avlidit.

7 §.

Belopp som uttages från utbildningskonto skall icke anses som skattepliktig intäkt.

8 §.

Bank eller annan penninginrättning, som mottagit insättning på utbildningskonto, har att varje år före den 1 februari underrätta taxeringsnämnd i vederbörandes hemortskommun om sammanlagda beloppet av under nästföregående kalenderår verkställda insättningar.

9 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1962.

c) Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 39 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) skall erhålla följande ändrade lydelse, att till följande paragrafer i samma lag skola fogas nya moment av nedan angiven lydelse, nämligen till 22 § ett moment betecknat 4, till 25 § ett moment betecknat 4, till 29 § ett moment betecknat 5 samt till 46 § ett moment betecknat 5, ävensom att till anvisningarna till 22 § samma lag skall fogas en ny punkt, betecknad 9, av den lydelse som nedan sägs.

22 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 21 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levvt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna och ej heller med högre belopp än som motsvarar 4 procent av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet. Extra avdrag som här sägs må vidare, tillsammans med förekommande extra avdrag enligt 25 § 4 mom. och 29 § 5 mom., endast åtnjutas i den mån avdrag enligt 39 § 3 mom. icke kunnat tillgodogöras av den skattskyldige.

25 §.

4 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 24 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 eller 3 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levvt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

29 §.

5 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 28 § förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levvt tillsammans med andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. Vad angår inskränkning i rätten att åtnjuta extra avdrag som här sagts skola bestämmelserna i 22 § 4 mom. och i punkt 9 av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning.

39 §.

3 mom. Fysisk person, som haft intäkt varom i 38 § 1 mom. förmäles, äger, där bruttointäkten överstiger sammanlagda beloppet av de i 1 mom. avsedda kostnaderna, utöver avdrag för dessa kostnader åtnjuta extra avdrag med 400 kronor. Har den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levvt tillsammans med den andra maken, må nu avsett avdrag för dem båda gemensamt åtnjutas med 800 kronor. I den mån intäkten utgör avkastning av aktier eller andelar i ekonomisk förening må det extra avdra-

get ökas med 200 kronor eller, om den skattskyldige under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med den andra maken, med 400 kronor. I intet fall må dock skattskyldig åtnjuta extra avdrag med högre belopp än som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och summan av de i 1 mom. avsedda kostnaderna.

Vad i föregående stycke stadgas angående gift skattskyldig skall äga motsvarande tillämpning å skattskyldig, som under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änkling eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 16 år.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

5 mom. Har skattskyldig, som är ägare av annan fastighet, inrättad till bostad åt en familj jämte personliga tjänare (enfamiljsfastighet) eller två familjer jämte personliga tjänare (tvåfamiljsfastighet) eller som innehar lägenhet med bostadsrätt, under beskattningsåret verkställt amortering av skuld å sådan fastighet eller sådan lägenhet till ett belopp överstigande 1,5 procent av fastighetens taxeringsvärde eller, beträffande bostadsrättslägenhet, den del av fastighetens taxeringsvärde som belöper å lägenheten, må han i hemortskommunen åtnjuta avdrag för överstigande amortering, dock högst med ett belopp av 700 kronor — jämte i förekommande fall 200 kronor för ettvar hemmavarande barn under 16 år — och endast i den mån den sammanlagda amorteringen icke motsvaras av en minskning under beskattningsåret av den skattskyldiges eller dennes makes sammanlagda hos banker och andra penninginrättningar inestående medel.

Anvisningar

till

22 §.

9. Beräkningen av den skattskyldiges i jordbruket nedlagda skattepliktiga förmögenhet skall ske på grundval av bestämmelserna i 2—5 §§ förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Om extra avdrag enligt 22 § 4 mom., 25 § 4 mom. eller 29 § 5 mom. samtidigt må åtnjutas i två eller flera förvärvskällor skall avdraget, med den inskränkning varom i 22 § 4 mom. stadgas, fördelas mellan förvärvskällorna i förhållande till nettointäkten av förvärvskällorna sådan denna skulle ha varit om extra avdrag ej förekommit.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1962; dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla vid 1962 års taxering samt vid eftertaxering för 1962 och tidigare år.

2) avslå Kungl. Maj:ts förslag att höja skatten å bensin med 5 öre per liter och skatten å motorbrännolja med 4 öre per liter;

3) besluta, att ortsavdragen skall höjas, utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit, med 200 kronor för äkta makar och 100 kronor för ensamstående,

samt på grund härav antaga Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 188 till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring att 48 § 2 mom. får följande lydelse:

2 mom. Skattskyldig fysisk — — — — — nedan sägs.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter kommunalt ortsavdrag med 4 700 kronor.

Gift skattskyldig, — — — — — stycke sägs.

Annan skattskyldig än i andra eller tredje stycket sägs (*ensamstående*) äger åtnjuta kommunalt ortsavdrag med 2 350 kronor.

Har skattskyldig — — — — — tiotal kronor.

4) besluta, att för ålders- och invalidpensionärer skall utgå förhöjda ortsavdrag, nämligen med 3 600 kronor för ensam pensionär, med 6 000 kronor för makar av vilka en är pensionär och med 7 200 kronor för makar som båda är pensionärer,

samt på grund härav antaga följande

a) Förslag

till

lag om ändring av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 65 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i nämnda lag skall införas en ny paragraf, benämnd 48 a §, av nedan angiven lydelse.

48 a §.

Vad i 48 § 2 mom. stadgas skall icke gälla skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under *hela* beskattningsåret och som enligt bestämmelserna i 3 § 1 och 2 mom. lagen om folkpensionering är ålders- eller invalidpensionär eller vars make är sådan pensionär. Denne äger att å den hem-

ortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta kommunalt Ortsavdrag på sätt nedan sägs.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter, därest endast en av makarna är pensionär som i första stycket sagts, kommunalt Ortsavdrag med 6 000 kronor.

Därest sammanlevande makar båda är pensionärer enligt ovan, åtnjutes kommunalt Ortsavdrag med 7 200 kronor.

Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änking eller frånskild) äger, därest han haft hemmavarande barn under 16 år, likaledes åtnjuta kommunalt Ortsavdrag med 7 200 kronor.

Annan skattskyldig än i andra, tredje eller fjärde stycket sagts äger åtnjuta kommunalt Ortsavdrag med 3 600 kronor.

Bestämmelser om Ortsavdrag enligt 48 § 2 mom. skola i tillämpliga delar avse jämväl avdrag enligt 48 a §.

65 §.

Fråga, huruvida skattskyldig är ålders- eller invalidpensionär och huruvida skattskyldig haft barn eller icke, liksom ock frågan om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn.

I fråga — — — följande beskattningsåret.

De för — — — make avlidit.

Har eljest — — — för taxeringen.

De för — — — haft barn.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1962, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1962 eller tidigare år.

b) Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 8 § och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 8 § och 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

8 §.

Skattskyldig fysisk — — — 1 mom. kommunalskattelagen.

Vad i 48 § 2 och 3 mom., 48 a § samt 49 § kommunalskattelagen stadgas angående kommunalt ortsavdrag skall äga motsvarande tillämpning beträffande statligt ortsavdrag.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter statligt ortsavdrag med belopp, som beräknats med ledning av 48 § 2 mom. andra eller tredje stycket kommunalskattelagen eller 48 a § andra, tredje eller fjärde stycket samma lag och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den — — — beskattningsbara inkomsten;

när den — — — 65 % av återstoden.

För annan — — — 65 % av återstoden.

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1962, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 eller tidigare år.

5) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte företaga en skyndsam utredning för att utröna vilka åtgärder som, sedan skattegrupperingen avskaffats, må vara erforderliga för lösande av de problem som sammanhänger med de för övre Norrland speciella fördyrande omständigheterna samt för riksdagen framlägga de förslag utredningen kan föranleda;

6) besluta att för äkta makar fastställa en skatteskala med en mjukare övergång från det proportionella botten-skiktet och med en väsentligt högre tudelningsgräns än enligt proposition nr 188

samt på grund härav antaga Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt med den ändring att 10 § 1 mom. andra stycket får följande lydelse.

För skattskyldig, — — — utgör grundbeloppet;

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 12 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger

12 000	men icke	18 000 kr.:	1 200 kr. för	12 000 kr. och	20 %	av återstoden
18 000	»	24 000 » :	2 400 » »	18 000 » »	25 % »	»
24 000	»	30 000 » :	3 900 » »	24 000 » »	30 % »	»
30 000	»	40 000 » :	5 700 » »	30 000 » »	38 % »	»
40 000	»	60 000 » :	9 500 » »	40 000 » »	46 % »	»
60 000	»	100 000 » :	18 700 » »	60 000 » »	54 % »	»
100 000	»	150 000 » :	40 300 » »	100 000 » »	59 % »	»
150 000 kr.			: 69 800 » »	150 000 » »	65 % »	»

7) dels besluta, att förvärvsavdragets maximum skall höjas från 2 000 till 3 000 med rätt för hustru som kan styrka högre kostnader för barnens omhänderthavande än 3 000 kr. att inom ramen för 20 % av inkomsten få avdrag härför samt att förvärvsavdraget för gift kvinna som haft inkomst av jordbruksfastighet liksom avdraget vid s. k. faktisk samtaxering skall, där hustrun haft hemmavarande barn under 16 år och styrkta kostnader för barnens omhänderthavande som överstiger 300 kronor, medges för de verkliga kostnaderna, dock högst med 20 procent av det värde vartill hustruns arbete uppskattas, dels ock hemställa om utredning avseende möjligheterna att ge motsvarande förbättringar åt ensamma barnförsörjare,

samt på grund härav

a) antaga följande

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 46 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 46 § 3 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

46 §.

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor. Har hon haft hemmavarande barn under 16 år, må hon därjämte utan särskild prövning åtnjuta avdrag med 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 3 000 kronor. Kan hustrun styrka, att hennes verkliga kostnader för barnens omhänderthavande överstigit 3 000 kronor, må hon åtnjuta avdrag härför intill ett belopp motsvarande 20 procent av inkomsten. Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet och har hon utfört arbete i förvärvskällan till minst 300 kronors värde, må hon åtnjuta avdrag enligt vad som sägs i nästa stycket beträffande mannen.

Har gift man haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har hustrun utfört arbete i förvärvskällan till ett värde av minst 300 kronor, må mannen åtnjuta avdrag med nämnda belopp. Har hustrun haft hemmavarande barn under 16 år och kan det styrkas, att de verkliga kostnaderna för barnens omhänderthavande överstigit 300 kronor, må mannen åtnjuta avdrag för dessa kostnader, dock högst med ett belopp motsvarande 20 procent av det värde vartill hustruns arbete uppskattas.

Avdrag enligt detta moment må åtnjutas endast om makarna levt tillsammans och den till avdrag berättigade maken under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt. Avdraget må, där hustrun ej haft hemmavarande barn under 16 år, icke för makarna tillsammans överstiga 300 kronor. Har hustrun haft hemmavarande barn, må avdraget icke utan prövning överstiga 3 000 kronor. Där avdraget beräknas med hänsyn till de verkliga kostnaderna för barnens omhänderthavande, må de för makarna tillsammans icke överstiga dessa kostnader.

Avdrag enligt — — — sagda kommun.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1962; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1962 eller tidigare år.

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte företaga en skyndsamt utredning rörande möjligheterna att bereda ensam barnförsörjare samma rätt som gift förvärvsarbetande kvinna att åtnjuta skattelättnad för sina kostnader för barnens omhänderthavande samt förelägga riksdagen förslag i anledning härav;

8) besluta, att ensam barnförsörjare skall, även sedan yngsta barnet fyllt 16 år, beskattas enligt den för gifta gällande skatteskalen intill dess barnet fyllt 19 år, såvitt barnet ej har egen inkomst, för vilket det får betala skatt, samt på grund härav antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

Där skattskyldig varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet

a) för skattskyldig, som åtnjuter statligt ortsavdrag med belopp, som beräknats med ledning av 48 § 2 mom. andra eller tredje stycket, kommunal-skattelagen, samt

b) för gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, och för ogift skattskyldig (varmed jämställes änka, änking eller frånskild), såvitt han haft hemmavarande barn, vilket fyllt 16 men ej 19 år och icke för beskattningsåret påföres skatt på grund av taxering till statlig eller kommunal inkomstskatt:

när den — — — 65 % av återstoden.

För annan — — — 65 % av återstoden.

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1962.

9) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte efter skyndsam utredning förelägga 1962 års vårriksdag förslag om att från skatteplikt enligt förordningen om allmän varuskatt undantaga varor som hänföres till företagens tillverkningsomkostnader;

10) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att redan under löpande budgetår sådana begränsningar göres i utnyttjandet av beviljade anslag, att statens utgifter minskas i den utsträckning som svarar mot i denna motion föreslagna skattelättnader.

Stockholm den 21 november 1961

Gunnar Heckscher

Ernst V. Staxäng

T. G. von Seth

Jarl Hjalmarson

Carl Östlund

Karin Wetterström

Tage Magnusson

Leif Cassel

Eric Nilsson